

Europa investeert
Vlaanderen groeit

OP EFRO Vlaanderen 2014-2020

Prioriteit 3. Bevorderen van overgang naar koolstofarme economie

Oproep FICHE Specifieke doelstelling 1 – Stijging van doorgedreven energetische renovaties van residentiële gebouwen tot bijna-energie neutraal niveau – Sociale Huisvesting - addendum

1. Context van de projectoproep

1.1. Prioriteit 3 'Bevorderen van overgang naar koolstofarme economie'

De Europese Unie legt zichzelf met de EU2020 strategie 3 ambitieuze doelstellingen op: een vermindering van het energieverbruik met 20%, een stijging van het aandeel van hernieuwbare energiebronnen tot 20% en een vermindering van de uitstoot van de broeikasgassen met minstens 20% ten opzichte van 1990.

Om aan het behalen van deze doelstellingen een bijdrage te leveren, formuleerde het EFRO-programma Vlaanderen 2014-2020 binnen Prioriteit 3, 4 specifieke doelstellingen:

1. 'Stijging van doorgedreven energetische renovaties van residentiële gebouwen tot bijna-energie neutraal niveau'.
2. 'Verbeterde duurzame stedelijke mobiliteitssystemen die kaderen in een gemeentelijk/stedelijk klimaatplan'.
3. 'Verhoogde energie-efficiëntie bij KMO's (energie-efficiënte bedrijfsgebouwen en productieprocessen)'.
4. 'Stijgend gebruik van groene warmte en een toename van de productie van hernieuwbare energie'.

Het totale budget voor deze prioriteit bedraagt 45 miljoen euro, voor een periode van 2014 tot 2020. Er zal over worden gewaakt dat enkel projecten worden gesteund die additioneel en complementair zijn t.o.v. het bestaande instrumentarium.

1.1. Specifieke Doelstelling 'Stijging van doorgedreven energetische renovaties van residentiële gebouwen tot bijna-energie neutraal niveau'

Binnen deze specifieke doelstelling wordt de daling van de CO2 uitstoot door toename van bijna-energie neutrale bestaande residentiële gebouwen (inclusief sociale huisvesting), en verhoging van kennis en verspreiding van innovatieve duurzame

bouwtechnieken (sensibilisering, demonstratie en samenwerking) beoogt. Dit dient in het bijzonder te gebeuren door:

- concrete investeringen in de sociale woningbouw tot BEN (Bijna Energie Neutraal) niveau;
- het verhogen en dissemineren van kennis van innovatieve duurzame bouwtechnieken gericht op energie-efficiëntie.

Deze oproep focust zich uitsluitend op concrete investeringen in de sociale woningbouw tot BEN.

In Vlaanderen is er momenteel geen officiële definitie van bijna energieneutraal bij renovatie.

Binnen het Renovatiepact wordt echter een coherent actieplan uitgevoerd dat, in een korte-, halflange- en langetermijnperspectief, leidt tot een sterke verhoging van de renovatiegraad van het Vlaams woningpatrimonium en de energieprestatie ervan optimaliseert tot het bijna-energieneutraal niveau. Het maatregelenpakket dat hiervan de uitwerking vormt zal worden opgenomen als voorwaarden waaraan EFRO-projecten dienen te voldoen (2.2 Oproepspecifieke modaliteiten)

De sociale huisvestingssector is een belangrijke, zo mogelijk, de grootste bouwheer in Vlaanderen. De sociale huisvestingsmaatschappijen (SHM's) hebben een belangrijke maatschappelijke taak in het aanbieden van energie-efficiënte woningen. De energiekosten kunnen bij sociale huurders een groot aandeel uitmaken van de totale woonlast. Anderzijds moeten sociale woningen betaalbaar blijven. Met de beperkte beschikbare budgetten moeten verschillende beleidsdoelstellingen verzoend worden: voldoende sociale woningen aanbieden, het bestaande patrimonium energiezuinig renoveren en nieuwbouw realiseren die voldoen aan de strengere energieprestatie-eisen. De sector is lang een voorloper geweest op het gebied van energiezuinig en kwalitatief bouwen. De steeds strengere wettelijke eisen wegen echter op de bouwbudgetten.

Als de sociale woningbouw haar voorbeeldfunctie wil behouden, moeten de SHM's aangepaste ondersteuning ontvangen. Uit een enquête bij de SHM's (2012) blijkt dat er circa 6300 eengezinswoningen en 9700 appartementen aan een grondige renovatie toe zijn. Via EFRO financiering kan het mogelijk gemaakt worden om hierbij voor een aantal projecten verder te gaan dan de klassieke renovatie en vernieuwbouw (via het reguliere renovatiebudget dat SHM's ontvangen van de Vlaamse overheid in de vorm van renteloze leningen) en het BEN-niveau te bereiken. Dit is complementair met het Vlaamse beleid waar reeds ingezet wordt op demonstratieprojecten voor energiezuinige sociale woningen in nieuwbouw, met EFRO kan voor het segment renovatie doorgedreven energie-efficiëntie aangetoond worden en kan gezocht worden naar manieren om de meerkost hiervan te drukken zodat dit op termijn haalbaar wordt op grote schaal.

Projecten dienen bij te dragen de output en resultaatsindicatoren (zie 4. Indicatoren).

2. Oproepmodaliteiten

2.1. looptijd van de projecten

Om in aanmerking te kunnen komen, dienen projecten op vrij korte termijn realiseerbaar te zijn. De projectduur bedraagt 3 jaar voor investeringsprojecten. Investeringsprojecten zijn projecten die voor meer dan 50% bestaan investeringskosten. Projecten dienen van start te kunnen gaan binnen de 6 maand na goedkeuring.

2.2. Oproepspecifieke modaliteiten

Er zijn 2 mogelijkheden om in aanmerking te komen voor EFRO-steun:

1. Er dient cumulatief te worden voldaan aan zowel de voorwaarden inzake de gebouwschil, als de verwarmingsinstallatie:

- Gebouwschil:

Isolatie gebouwschil	EFRO	VKF
	U max (W/m ² K)	U max (W/m ² K)
Daken	0.22	0.22
Muren	0.24	0.29
Vensters	1.5	2.0
Beglazing	1.0	1.1
Deuren en poorten	2.0	3.0
Vloeren	0.24	0.67

Deze eisen gaan aanzienlijk verder dan de ERP2020 doelstellingen waar de aanwezigheid van een minimale isolatie voldoende is (bv gewoon dubbel glas, meer dan 4 cm dakisolatie, een HR-verwarming) en waar aan buitenmuren en onderste vloeren geen eisen worden gesteld.

De eisen zijn ook strenger dan deze voor VKF-subsidie.

- De verwarmingsinstallatie dient te bestaan uit één van de volgende systemen:
 - Condensatieketel;
 - (Micro) warmte-kracht-koppeling, (μ)WKK
 - Verwarming op basis van een hernieuwbare energiebron (warmtepomp,...)
 - Decentrale verwarmingstoestellen met totaal maximaal vermogen van 15 W/m²
 - Aangesloten op een efficiënt warmtenet

2. Indien echter niet aan alle onder bovenvermelde gestelde eisen kan voldaan worden, dan dient het gebouw na renovatie te voldoen aan een EPB \leq 60 om alsnog in aanmerking te komen voor EFRO-steun.

Het E-peil dient te worden gecertificeerd door een erkende EPB-verslaggever a.d.h.v. de door VEA ter beschikking gestelde EPB-software.

2.3. steunintensiteit en financiering

Het EFRO - steunpercentage bedraagt maximaal 40%. De EFRO - bijdrage en (eventuele) cofinanciering door Vlaamse overheden (Vlaamse overheid, Provincie, lokale besturen) kunnen samen maximaal 85% bedragen van de totale projectkosten.

De toekenning van Vlaamse, provinciale of andere cofinanciering dient uiterlijk bij de definitieve goedkeuring van het project door de Managementautoriteit, te worden bevestigd. Aan de projectpromotoren wordt een eigen financiële bijdrage van minimaal 15% gevraagd.

Voor deze oproep wordt een budget voorzien van 4.000.000 euro EFRO-steun.

De EFRO-subsidie wordt berekend op de meerkosten van de BEN-renovatie t.o.v. een basis-renovatie.

De EFRO-subsidie bedraagt maximaal 40% van de meerkost van de BEN-renovatie.

$$\text{Maximale EFRO-subsidie} = 0.40 \times [(\text{KP ben-renovatie}) - (\text{KP basis-renovatie})]$$

De **KP basis-renovatie** houdt rekening met alle kosten om te voldoen aan de momenteel gangbare minimale eisen en de eventuele aanpassingswerken (o.a. om te voldoen aan de minimale oppervlakenormen, EPR2020, desgevallend EPB,...) aan de woningen, zonder aftrek van subsidies voor energetische maatregelen.

De basis-renovatie voldoet aan de maximum kostprijsnorm VMSW.

De **KP ben-renovatie** is de kostprijs van het project dat beantwoordt aan de BEN-renovatie eisen, met inbegrip van eventuele noodzakelijke bijkomende werken om bepaalde energiebesparende maatregelen te kunnen toepassen (als bv grotere kokers of verlaagde plafonds voor technieken, aanpassen van dakconstructie voor toepassen van grotere isolatiediktes of het steunen van een zonnecollector), zonder aftrek van subsidies voor energetische maatregelen.

Het verschil tussen de "KP ben-renovatie" en "KP basis-renovatie" heeft uitsluitend betrekking op de meerkosten om tot het ben-niveau te komen.

Voor beide situaties wordt een gedetailleerde raming opgemaakt met aanduiding van de verschillen om tot BEN-niveau te komen.

Tegemoetkomingen vanuit VMSW (VKF- of REG-subsidie) die betrekking hebben op de meerkosten om het BEN-niveau te bereiken, kunnen worden beschouwd als deel uitmakend van de cofinanciering van het project.

Binnen deze oproep zijn enkel kosten voor investeringen, Externe prestaties, en beperkte communicatiekosten, om aan de communicatievoorwaarden binnen een EFRO-project te voldoen aanvaardbaar.

3. Beoordelings- en selectiecriteria van de "Projectoproep"

Projectvoorstellen worden beoordeeld op basis van objectieve ontvankelijkheids- en selectiecriteria. De **ontvankelijkheidscriteria** zijn de inpasbaarheid in het programma, eventuele oproepspecifieke vereisten, het feit of de promotor rechtspersoonlijkheid heeft en mogelijke overlapping met andere subsidies.

De **selectiecriteria** hebben betrekking op:

1. Scope / inhoud
2. Kwaliteit
3. Begroting en financieel plan
4. Communicatie
5. Planning
6. Indicatoren

De van toepassing zijnde indicatoren vindt u in de webapplicatie, wanneer u een projectvoorstel aanmaakt. Binnen dezelfde webapplicatie vindt u bovendien per indicator een helptekst waarin er toelichting gegeven wordt m.b.t. de interpretatie van de indicator.

In de oproep zijn mogelijk voorwaarden en/of voorkeuren naar projecten toe opgesomd (zie 'context van de projectoproep', en 'oproepmodaliteiten'). Indien dit zo is wordt hiermee rekening gehouden bij de beoordeling van de ontvankelijkheidscriteria (indien

voorwaarden), hetzij bij de scoring op de selectiecriteria (indien voorkeuren).

4. Indicatoren

Bij indiening van een projectvoorstel, dient te worden aangegeven welke bijdrage aan de programma-indicatoren wordt geleverd:

ID	Indicator	Type	Meeteenheid	Streefwaarde (2023)	Omschrijving indicator
O.3.2	Aantal gezinnen met een verbeterde energieconsumptie	Aantal		140	
R.3.1	Geschat jaarlijks volume broeikasgas-uitstoot residentiële gebouwen	Ton CO2-eq	13.594.000	2012	9.723.000

5. Praktische modaliteiten

5.1. Selectieprocedure

De beoordeling en selectie van de projectaanvragen gebeurt door de Managementautoriteit. Voorafgaandelijk worden zij voor advies voorgelegd aan een Technische werkgroep.

Projecten kunnen worden goedgekeurd onder voorwaarden, waaraan binnen een termijn van maximum 6 maanden dient te worden voldaan.

5.2. Praktische info bij projectindiening

Projectvoorstellen kunnen vanaf de bekendmaking van de projectoproep en tot afsluiting van de oproepperiode, bij het programmasecretariaat worden ingediend. Het indienen gebeurt uitsluitend **elektronisch** door middel van de webapplicatie, beschikbaar op de EFRO-website (www.efro.be). De uiterste indieningsdatum voor projecten wordt vastgelegd op **28 februari 2017**.

Indien gewenst, kan bij het opstellen van de projectaanvraag begeleiding worden verstrekt door de provinciale en grootstedelijke contactpunten, welke deel uitmaken van het programmasecretariaat. Er wordt sterk aanbevolen van deze **begeleiding** gebruik te maken met het oog op de volledigheid en kwaliteit van het projectvoorstel (naleving van EFRO-reglementering, eligibiliteit van de uitgaven, wetgeving inzake overheidsopdrachten, mededingingsregels, ...).

Volgende **bijlagen** moeten aan uw projectvoorstel toegevoegd worden:

- Een verklaring omtrent de inkomsten;
- Een verklaring omtrent de wet op de overheidsopdrachten (+ eventueel aanbestedingsplan);
- Een verklaring omtrent het btw-statuuat;
- Cofinancieringsbewijzen (indien nog niet toegekend, moeten minstens de verstuurde aanvraagbrieven bijgevoegd worden);
- Demimisverklaring;
- Eigendomsbestemming;

Het is ook erg belangrijk om de **praktische gidsen** grondig door te nemen vooraleer een projectvoorstel aan te maken. Deze vindt u ook terug op www.efro.be.

Voor het aanmaken van een projectvoorstel zijn volgende gidsen de belangrijkste:

- Praktische gids 'projectindiening'
- Draaiboek 'Communicatie voor promotoren'
- Praktische gids PROJECTUITVOERING en SUBSIDIABILITEIT
- Praktische gids staatssteun
- Gunningsdraaiboek voor overheidsopdrachten
(www.bestuurszaken.be/toelichting_nieuwe_regelgeving)

Provinciale EFRO-contactpunten :

- Provincie Antwerpen, Bezoekersadres: Desguinlei 100, 2018 Antwerpen, Postadres: Koningin Elisabethlei 22, 2018 Antwerpen
Hanne.WITTERS@provincieantwerpen.be (03/240 58 22)
- Provincie Limburg, Universiteitslaan 1, 3500 Hasselt
robert.daniels@limburg.be (tel. 011/23.74.32)
- Provincie Vlaams Brabant, Provincieplein 1, 3010 Leuven
claudine.carton@vlaamsbrabant.be (tel. 016/26.74.14)
- Provincie Oost-Vlaanderen, Woodrow Wilsonplein 2, 9000 Gent
heidi.tency@oost-vlaanderen.be (tel. 09/267.86.37)
- Provincie West-Vlaanderen, Provinciehuis Boeverbos, Koning Leopold III-laan 41, 8200 Sint-Andries
ellen.cardoen@west-vlaanderen.be (tel.050/40.31.72)

Stedelijke EFRO-contactpunten :

- Stad Antwerpen, bezoekadres: Francis Wellesplein 1, 2018 Antwerpen correspondentie: Grote Markt 1, 2000 Antwerpen
wim.blommaart@stad.Antwerpen.be (tel. 03/338.61.92)
- Stad Gent, Bezoekadres: Keizer Karelstraat 1, 9000 Gent Correspondentie: Stadhuis, Botermarkt 1, 9000 Gent
joris.demoor@stad.gent (tel. 09/266.53.28)

Centraal Programmasecretariaat

- Entiteit Europa Economie, Koning Albert II-laan 35 bus 12, 1030 Brussel
stefaan.pennewaert@agentschapondernemen.be (02/553.37.25)
ahmed.abdelhakim@agentschapondernemen.be (02/553.37.04)
erik.degendt@agentschapondernemen.be (tel. 02/553.27.22)